

Besluit

Datum

11 december 2024

Zaaknummer

2024-004992

Onderwerp

Begroting 2025

Inlichtingen bij

Provincieloket

026 359 99 99

post@gelderland.nl

Blad

1 van 6

De Raad van de gemeente Lochem
Postbus 17
7240 AA LOCHEM

Geachte leden van de raad,

Wij hebben uw begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 ontvangen en beoordeeld. Deze beoordeling heeft in goed overleg met uw gemeente plaatsgevonden. Met deze brief informeren wij u over de vorm van financieel toezicht die in 2025 voor uw gemeente van toepassing is. Ook geven wij u enkele aandachtspunten mee. In de bijlage bij deze brief lichten wij dit toe en vindt u onze jaarlijkse risicobeoordeling van de financiële positie van uw gemeente.

Beoordeling begroting en toezichtvorm

De vastgestelde begroting 2025 is naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht. Uw gemeente staat in 2025 onder repressief toezicht van de provincie. Dit is de reguliere vorm van toezicht. Dit betekent dat uw begroting 2025 en de bijbehorende begrotingswijzigingen geen goedkeuring van ons college nodig hebben.

Toelichting

Op 13 november 2024 heeft uw college van Burgemeester en wethouders ons per brief, met kenmerk 2008252, geïnformeerd over het feit dat u heeft besloten de besluitvorming over de begroting 2025 uit te stellen tot 25 november 2024. Hierdoor heeft u de vastgestelde begroting 2025 niet voor de wettelijke termijn van 15 november 2024 ingediend.

Het niet tijdig indienen van de vastgestelde begroting kan leiden tot preventief toezicht. In onze reactie op uw brief hebben wij daarom nogmaals het belang van het naleven van de wettelijke inzendingstermijnen benadrukt en dat deze niet lichtvaardig moeten worden overschreden. Omdat uw college dit van tevoren heeft gecommuniceerd hebben wij, bij hoge uitzondering en éénmalig, dit keer hieraan geen consequenties verbonden voor de toezichtvorm voor 2025. Wij verwachten dat wij de volgende begroting dan ook weer tijdig van u zullen ontvangen.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum

11 december 2024

Zaaknummer

2024-004992

Blad

2 van 6

Uw begroting 2025 is in onze optiek in reële en structurele zin sluitend, maar vanaf 2026 worden aanmerkelijke tekorten gepresenteerd. Dit baart ons zorgen. Wij zien echter dat uw college zich bewust is van de financiële uitdagingen en daarom een ombuigingsproces is opgestart richting een sluitende begroting 2026.

Tijdens een constructief overleg op 6 december jl. hebben wij met uw wethouder financiën het financieel perspectief van Lochem besproken en onze zorgen geuit. Wij zien dat het college zich bewust is van de grote financiële uitdagingen en reeds een proces is gestart richting een sluitende begroting 2026. Wij verwachten dan ook dat u als raad uw kaderstellende rol hierin neemt en vóór de zomer richting geeft aan het financiële perspectief voor de begroting 2026.

Sterk Bestuur

Met de kleinst mogelijke meerderheid heeft u de begroting aangenomen en dit besluit heeft geleid tot het vertrek van de VVD-fractie uit de coalitie. Het is op dit moment niet duidelijk in welke samenstelling coalitie doorgaat. Gelet op de financiële vooruitzichten vinden wij uw bestuurlijke situatie zorgelijk.

Net als bij uw college zien wij bij uw raad een breed gedeelde zorg over de toekomstige financiële positie. Over de aanpak om dit op te lossen zien wij in uw raad een stevig verschil van inzicht. Dit bleek ook tijdens uw Politieke Avond van 2 december 2024, waarin alleen dezelfde nipte raadsmeerderheid kaders gaf aan het college. Omdat noodzakelijke bezuinigingen kunnen leiden tot pijnlijke keuze voor uw inwoners, adviseren wij u om voor een proces te kiezen dat op een breed draagvlak in de raad kan rekenen. Wij roepen u dan ook op te investeren in uw onderlinge samenwerking op dit proces, zodat u op krachtige wijze noodzakelijke maatregelen kan doorvoeren.

Aandachtspunten en motivering

Naar aanleiding van onze analyse van uw begroting geven wij de volgende aandachtspunten aan u mee:

- Meerjarenraming
- Inzet 10% surplus algemene reserve
- Afspraak eenmalige korting
- Informatievoorziening

In de bijlage bij deze brief vindt u een nadere toelichting op deze aandachtspunten. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te informeren.

Meer informatie

Heeft u vragen over de inhoud van deze brief of over ons financieel toezicht? Graag geven wij op uw uitnodiging een nadere toelichting of presentatie.

Neem hiervoor contact op met uw adviseur gemeentefinanciën via het provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99.

Datum

11 december 2024

Zaaknummer

2024-004992

Blad

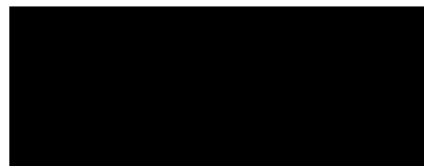
3 van 6

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van uw plannen en ambities voor het komende jaar.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Henri Lenferink
Commissaris van de Koning

Frederik van Ardenne
Secretaris

Bijlagen:

- Aandachtspunten naar aanleiding van uw begroting 2025
- Risicobeoordeling van uw financiële positie

Voor deze beoordeling geldt:

- Gemeentewet, artikel 189 en artikel 203

Bijlage

Aandachtspunten naar aanleiding van uw begroting 2025

Meerjarenraming

Weliswaar voldoet de begroting 2025 van uw gemeente aan de wettelijke vereisten voor repressief toezicht. Maar de geconstateerde oplopende tekorten in het meerjarenperspectief bij uw begroting baren ons zorgen. Deze structurele tekorten worden vooral veroorzaakt door een forse verlaging van het gemeentefonds in 2026 en 2027. Wij begrijpen dat de onzekerheid over (gedeeltelijke) compensatie van deze verlaging aanleiding was vooralsnog geen structurele dekkingsmaatregelen te treffen.

Als financieel toezichthouder hebben wij de taak toe te zien op het structureel en reëel evenwicht van de begroting en/of meerjarenraming. Met de grote structurele tekorten van de komende jaren in het vooruitzicht, en de relatief korte tijd, ligt er voor uw gemeente het komende jaar een forse uitdaging om het structurele evenwicht bij de volgende begroting te herstellen om daarmee repressief toezicht te continueren. Wij zien dat uw college het ombuigingstraject recentelijk heeft opgestart en adviseren u de besluitvorming hierover tijdig te laten plaatsvinden.

Inzet 10% surplus algemene reserve

Gemeenten mogen een deel van de algemene reserve gebruiken voor structurele kosten. De voorwaarden hiervoor staan in de [notitie incidenteel/structureel](#) van 21 november 2023. Geadviseerd wordt deze inzet vooraf met de toezichthouder te bespreken en transparant in uw begroting toe te lichten. In uw begroting 2025 is eenmalig in totaal voor ruim € 2,6 miljoen uit het surplus van de vrije algemene reserve ingezet als dekkingsmiddel. Uit de berekening in uw begroting blijkt dat wordt voldaan aan de in de notitie opgenomen voorwaarden. Wel raden wij u aan, ook gezien uw relatief hoge weerstandsratio, om (opnieuw) kritisch te kijken naar uw risico-inventarisatie en -kwantificatie.

Afspraak eenmalige korting 2025

In het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv) van 10 april 2024 hebben het Rijk en de koepels (VNG, IPO) afgesproken om met de financieel toezichthouders, en in afstemming met gedeputeerden verantwoordelijk voor financiële toezicht, een afspraak te maken. Het doel van deze afspraak is dat de eenmalige daling van het gemeentefonds in 2025 door toezichthouders in de meerjarenbegroting 2025-2028 voor de jaarschijf 2025 als incidenteel wordt gezien. Gemeenten kunnen de eenmalige daling van het gemeentefonds van € 675 miljoen in 2025 aanmerken als negatieve incidentele baat. Uw gemeente heeft conform deze afspraak voor € 1,1 miljoen aangemerkt als incidenteel en hiervoor de algemene reserve aangewend.

Datum
11 december 2024

Zaaknummer
2024-004992

Blad
5 van 6

Informatievoorziening

Bij de beoordeling en analyse van uw begroting is het van belang dat we over alle voor ons relevante informatie beschikken. Daarom gebruiken wij hierbij niet alleen de begroting zelf, maar ook een aanvullende vragenlijst waarin we onder andere vragen om bijvoorbeeld de onderliggende berekening van de hoogte van uw algemene uitkering. Voor een adequate en volledige beoordeling is het van belang dat u de beantwoording van de vragenlijst tijdig deelt met uw adviseur gemeentefinanciën. Wij vragen u hier bij de begroting 2026 rekening mee te houden in uw planning.

Risicobeoordeling van uw financiële positie

Wij hebben een risicobeoordeling gemaakt van de financiële positie van uw gemeente op basis van de financiële kengetallen.

In onderstaande tabel ziet u de kengetallen voor uw gemeente. De waarden zijn ingedeeld in de categorieën A, B en C. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. De corresponderende categorieën van uw gemeente zijn gekleurd weergegeven.

Kengetal	Gelders gemiddelde 2025	Waarde Lochem	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote	61%	33%	<90%	90-130%	>130%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd	55%	31%	<90%	90-130%	>130%
3. Solvabiliteitsratio	32%	41%	>50%	20-50%	<20%
4. Grondexploitatie	8%	11%	<20%	20-35%	>35%
5a. Structurele exploitatieruimte Begr	1,0%	1,6%	Begr en MJR	Begr of MJR	Begr en MJR
5b. Structurele exploitatieruimte MJR	-1,4%	-3,0%	> 0%	> 0%	< 0%
6. Belastingcapaciteit	101%	89%	<95%	95-105%	>105%
7. Weerstandsvermogen	2,2	16,5	> 1,0	0,8 - 1,0	< 0,8

Datum

11 december 2024

Zaaknummer

2024-004992

Blad

6 van 6

Afschrift:

Het college van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Lochem
Postbus 17
7240 AA LOCHEM